

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 152. Demonstratur sophisticum & inane esse palmare
Argumentum, quo servilis attritionis sufficientiam reformato Tridentini
Decreto sess. 14.c.4. definitam Adversarii prætendunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

cata abolitionis supervenientis vi, variare Authorum sententias; adeoque id est tollendum Quamobrem Decretum, sicut nunc extat, reformatum est, fabulatis utriusque clausulis, quibus attritio solum ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex servili gehennæ metu concepta, cum quacumque de commissis delictis dolore dicebatur sufficere ad Sacramenti hujus constitutionem, quodque sine aliquo dilectionis in Deum motu esse vix queat. Constat igitur ex tam authentica tanti Historici narratione, servilis attritionis sufficientiam, ob solemnem oppositionem Episcopi Tudetani, & rationem ab ipso allegatam, ex matura Patrum Tridentinorum deliberatione, à S. Synodo solemniter esse sublatam, expunctam, & ablatam, abolitam, eliminatam. Non vocentur tantum, sed reipsa. Solemnis quippe oppositio Tudetani, & utraque ratio ab ipso allegata (eod quod utriusque falsò diceretur, hujusmodi dolorem sine amore vix unquam concipi posse. Et quod circa sufficientiam illius variarent Authorum sententia.) Utraque (inquam) ratio ista, Tudetanicæ oppositio, rem ipsam spectabat, non vocem dumtaxat.

1789 Nec certe verba illius sufficientiæ definitionem Oecumenica illa Synodus, ad præcedendam omnem hac de re controversiam, Catholico Orbi invidisset, si eam reverà definire voluisset. Nec probabile est gravissimo illi Cortui, in re tanti momenti, unde innumerabilium animarum salus dependet & æternitas, de solo verborum cortice curam fuisse. Nec hoc absque tanti Cæcis injuria asseri potest.

Mirum quantum Adversarios cruciat ineluctabile istud argumentum, cuius vim ut qualitercumque effugiant, nescio quæ non commenta confingunt. Dicunt 1°. in forma Decreti delincenti propositos fuisse actus necessarios ad Sacramenti constitutionem, atque inter eos Concilium retinuisse timorem, suppressisse amorem, eod quod Sacramento constituendo non esset necessarius. 2°. à Concilio rejectam non fuisse nudam hanc assertionem: *attritio ex servili timore sufficit in Sacramento; sed hanc causalem: ideo sufficit, quia sine aliquo dilectionis in Deum motu esse non potest.*

Sed primum est commentitium: quia licet in forma illa facta fuerit mentio amoris, tanquam vix separabilis ab attritione ex servili metu concepta; non tamen amoris, tanquam necessarii ad Sacramentum constituendum. Unde nec amoris tanquam Sacramento constituendo necessarii expunctionem Tudetanus postulavit (cum in *Patrum confesso tenuerit opus esse contritione perfecta*, prout Eminentiſſ. Historicus testatur libro illo 12. c. 10.) sed tanquam vix separabilis ab attritione servili. Cum igitur amor Tudetano Authore suppressus fuerit, suppressus non fuit tanquam Sacramento necessarius, sed tanquam vix separabilis, &c.

Atque hinc manifestè conficitur, etiam secundum esse commentitium: rejecta quippe fuit servilis attritionis sufficientia; quia circa eam variabant Authorum sententia. Illius verò attritionis ab amore inseparabilis vel vix separabilis rejecta fuit, velut falsò asserta, ut constat ex Historici verbis n. 1788. laudatis. Focum ergo faciunt, qui dicunt, rejectam à Tridentino hanc assertionem, *requiritur in Sacramento aliquis amor: cum necessitatem illius Tudetanus asseruerit, & Melchior Anofmedianus, & Didacus Laynez, & Jacobus Ferrusus, & Bernardus Colloredus; & opinionis negantis in actis Concilii vix vestigium invenerit Pallavicinus.*

1790 Sublatâ itaque tam solemniter (ob dictam oppositionem, duplicemque rationem) sufficientiæ servilis attritionis clausulâ, probabile non est in Tridentino Decreto, ut supra reformato, super-

esse aliam clausulam, quæ vim habeat eandem, sive quæ eandem sufficientiam eadem declarat definitaque. Neque enim probable est à Tridentino alterâ manu restitutum, quod unâ tam solemniter est sublatum. Neque Tudetanus se minus opposuisset illi clausulæ restitutum, quam se opposuit clausulæ sufficientiam experimenti. Et si ratio Tudetani non permittit Paribus in Decreto reformato relinquere clausulam deficientiam, nec permittit ipsis subdituræ, vel relinquere clausulam restituentem, sive clausulam quæ vim habeat eandem. Omnino proinde certum est servilis attritionis sufficientiam reformato Tridentino Decreto non esse definitam, vel perspicue declaratam, seu ex Tridentini doctrina certò confectariam. Unde ejusmodi assertionem damnarunt Illustrissimus Ludovicus Henricus de Gondrin, Archiepiscopus Senonensis in Centura Apologie Casullarum die 7. Septemb. 1658. Aquas de Ley de Vantadour, Archiepiscopus Bituricensis in centura ejusdem 6. Februarii 1659. & novissimè Jacobus Nicolaus Colbert, Archiepiscopus Rothomagensis in Epistola Pastoralis 28. Martii 1697.

CAPUT CLIII.

Demonstratur sophisticum & inane esse palmare Argumentum, quo servilis attritionis sufficientiam reformato Tridentino Decreto sess. 14. c. 4. definitam Adversarii præterdunt.

Argumentum istud petitur ex sequentibus Tridentini verbis ibidem: *Illam autem contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ & pœnarum metu communitè concipitur, si voluntatem peccati excludat, cum spe veniæ, declarat S. Synodus, non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; verum etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum morientis, quo penitentis adjutus viam sibi ad justitiam parat. Et quærens sine Sacramento Penitentia per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Penitentia impetrandam disponit.* Illis verbis formidolosæ attritionis in Sacramento sufficientiam apertissime declarata præterdit Abelius in sua Theologia Medulla. Et quidem verbis aded peripicuis & expressis (ait in Euclidatione p. 18. 23. 26.) ut à simplicioribus ingenis intelligi queant. Vel enim doctrina illa Lutherum non ferit, vel formidolosæ attritionis sufficientiam definit.

Verum perspicua est hallucinatio ipsius. Quam manifestam facit 1°. solemnis eliminatio præsentis illius sufficientiæ à Synodo facta, ut n. 1788. & 1789. vidimus.

2°. doctrina Concilii Tridentini sess. 6. c. 6. illi sufficientiæ diametraliter adversa, quæ utriusque aliquis charitatis actus ad justificationem, etiam sacramentalem, necessarius asseritur, uti vidimus lib. 2.

3°. doctrina viginti Patrum, quindecimque Theologorum Tridentinorum, qui in intelligentia verborum illorum Concilii Tridentini longè oculatiores fuerunt illis simplicioribus ingenis, sicut & oculatiores Abelio, Pinterello, &c. in illis tamen non intellexerunt dictæ attritionis sufficientiæ, à Concilio Tridentino verbis perspicuis & expressis declaratam & definitam. Cum eam ipsi negaverint, etiam post sess. 14. diviniæque amoris necessitatem ad justificationem in Sacramento Penitentia asseruerint, uti videbitur cap.

164. Probabile verò non est Catholicissimos sapientissimisque Patres illos, ac Theologos contraxisse definitioni Concilii Tridentini, eujus Conductores & Promotores fuerunt; contraxisse (inquam) definitioni verbis adèo perspicuis & expressis confectæ, ut à simplicioribus ingeniis intelligi possent. Cui etiam probabile non est contraxisse innumeros magni nominis Theologos, cap. 165. referendos, qui eidem sufficientiæ post Tridentinum apertè contradixerunt, nec præteritam definitionem in allatis Concilii verbis expressè, imò nec implicite factam viderunt, nec intelligere potuerunt.

4°. Abellianam hallucinationem manifestam facit doctrina primorum Authorum illius sufficientiæ; qui eam non tradiderunt, velut à Tridentino perspicuè declaratam, vel definitam: cum eam non tradiderint ut certam, sed ut probabilem dumtaxat. Siquidem Melchior Canus (primus parens illius) relect. de pœnit. c. 5. expressè fatetur, eam non esse certam & indubitam. Lopez etiam, Cani discipulus, in Instituto conf. c. 1. sibi visus est audacter loqui, cum eam probabilem dixit: *audéo hanc statuere conclusionem, probabile est*, &c. De eadem sufficientiæ loquens Dominicus Soto in 4. dist. 19. q. 2. a. 9. non est (inquit) *Ecclesiastica definitio*. Confer Suarezium, Sanchezium, & alios ad idem cap. 139. relatos, qui in Concilio Tridentino, seu in allatis verbis illius, non viderunt apertam illam declarationem, seu definitionem verbis perspicuis expressam, quam Pintercellus, Abellius, & Jesuita Lovanientes tam prævidenter jactant. Ex his proinde simul junctis perspicua est ipsorum aberratio à mente Tridentini.

1793. Quam manifestiorem adhuc facit anatomia citati Decreti, in quo se fundant. Quidquid enim in favorem attritionis ibi Tridentinum asserit, ad quatuor principales expressiones reducitur. Quarum prima est, quòd attritio non solum non facit hominem hypocritam, & magis peccatorem, econtrà donum Dei sit. Secunda, quòd sit Spiritus sancti impulsus. Tertia, quòd per eam pœnitens viam sibi ad justitiam parat. Quarta, quòd quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ, per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Atqui certissimum est, servilis attritionis sufficientiam nullà istarum expressionum seorsim asseri. Non unice primà, nec secundà, nec tertiam, nec quartam. Quia nullà istarum expressionum quidpiam asseritur, quod de quolibet alio Dei dono, tametsi per se ad justificationem, etiam cum Sacramento, insufficiente non verificetur, v. g. de fide, de spe, de humilitate, de pia cogitatione, de oratione, de devota auditione prædicationis, &c. Istorum namque quodlibet Dei donum est, & Spiritus sancti impulsus, & viam ad justitiam parat, & quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Certissimum proinde est, ne quartam quidem expressionem, quâ Tridentinum asserit, quòd attritio metu concepta disponat peccatorem ad gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam, significari illius attritionis sufficientiam. Cum non omne Dei donum, disponens ad gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam, ad eam proximè & sufficienter disponat (uti evidenter constat in donis proximè enarratis, neque hoc Tridentinum asserat.

Atque hinc perspicuè etiam innotebit, ne omnibus quidem illis Tridentini expressionibus conjunctim sumptis, servilis attritionis sufficientiam significari, metèque sophisticum & inane esse ar-

Tom. III.

gumentum Adversariorum, ex illis expressionibus petitur. Neque enim legitimam & solidam esse potest, nisi hæc universalis sit vera: omne donum Dei, & omnis impulsus Spiritus sancti est dispositio proxima & sufficienter ad justificationem in Sacramento impetrandam, quo pœnitens viam sibi ad justitiam parat, & quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se peccatorem perducere ad justificationem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Nihil enim universalis ista sit vera: ex eo quòd attritio ex metu gehennæ concepta donum Dei sit, & Spiritus sancti impulsus, &c. inferri non potest ipsam esse dispositionem proximam, & sufficientem ad justificationem in Sacramento impetrandam. Cum ex puris particularibus nihil sequatur. Atqui certissimum est universalem illam propositionem esse falsam. Igitur certissimum est ex illis Tridentini expressionibus, etiam simul junctis, pro sufficienti servilis attritionis confici non posse argumentum legitimum & solidum, sed sophisticum & inane dumtaxat; vel ex purè particularibus arguendo, vel arguendo à dispositione ut sic, ad dispositionem proximam & sufficientem. Legatur & relegatur Tridentinum. Dicit quidem dictam attritionem disponere, sed non dicit sufficere. Imò sufficientiam à se definitam, vel clarè declaratam esse negavit, dum eam à sua definitione expunctam voluit.

CAPUT CLIII.

Adversariorum instantia dissipantur.

1794. Instant nihilominus Adversarii 1°. Concilium (inquit) plus tribuit servili attritioni Sacramento conjunctæ, quàm separatæ, dum ait quòd quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Plus autem ipsi non tribueret, si non loqueretur de dispositione proxima & sufficiente, sed remota dumtaxat. Cum etiam separatæ à Sacramento ad Dei gratiam remotè disponat.

1795. Respondeo nullà ex quatuor expressionibus n. 1793. relatis Tridentinum plus tribuere attritioni merè servili in Sacramento, quàm extra, per se & ratione sui. Neque enim dicit, quòd quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad justificationem in Sacramento Pœnitentiæ per se perducit; sed mutatà loquendi formulâ dicit, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Disponit autem, tamen non perducit. Per consequens non sequitur: disponit, ergo perducit. Nec consequentias à se perperam deductas ex definitione Concilii Tridentini rationabiliter Socii venditant pro definitione Concilii Tridentini.

1795. Respondeo 2°. dum Concilium addit: *tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit*, dato, non concessio, quòd de dispositione proxima loquatur; non loquitur tamen de dispositione proxima ad gratiam sufficientem, sed ad gratiam contritionis seu conversionis. De qua verificatur tota expressio illius significatio. Verificatur (inquam) ad sensum, quo Catholici Doctores, eontra Lutherum scribentes, de servili attritione communiter tunc loquebantur. Nominatim Confessio Catholica Lovanientis a. 2. *Præparat tamen hic metus ad veram animi contritionem*. Martinus Rithovius in Diæta anni 1558. *Non est timor vera pœnitentiæ, sed utilis, & ad contritionem vicinam gradum sternit*. Ita etiam E. kius l. 1. de Pœnit. c. 1. ubi Luthero concedit, quòd recordatio legis, & intuitus pœnarum